S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30393

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i (SEDP), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri e?itlikçi davran??lar? ve bu davran??lar?n alt?nda yatan tutumlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Çi?dem Kan taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilen bu ölçek, e?itim ortamlar?nda e?itlik ilkesinin uygulanma düzeyini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçek, ö?retmenlerin ö?rencilere kar?? objektifli?ini, bireysel farkl?l?klara gösterdikleri hassasiyeti ve s?n?fta e?itli?i vurgulama biçimlerini dört alt boyutta incelemektedir.

27 maddeden olu?an ve 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirilen bu araç, yüksek düzeyde güvenirlik ve yap? geçerli?i göstermektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, yap?sal tutarl?l???n? sa?lamak amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemleri kullan?larak titizlikle yürütülmü?tür.

Anahtar Kelimeler

E?itlikçi davran??, Ö?retmen davran??lar?, S?n?f yönetimi, E?itim psikolojisi, Ölçek geli?tirme, Objektiflik, Bireysel farkl?l?klar.

Yazarlar

Çi?dem Kan

Amaç

Ölçe?in temel amac?, görev yapan ö?retmenlerin s?n?f içi etkile?imlerde ve de?erlendirme süreçlerinde sergiledikleri e?itlikçi davran??lar? sistematik bir ?ekilde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu davran??lar, ö?rencilere söz hakk? verme, notland?rma ve genel s?n?f içi muamele gibi kritik alanlar? kapsamaktad?r.

Geli?tirilen bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve e?itim politikas? yap?c?lara, ö?retmenlerin e?itlik prensiplerine ne ölçüde uydu?unu belirleme ve bu alanda mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etme konusunda somut veriler sunmay? amaçlamaktad?r. Ölçek, e?itimde e?itlik kavram?n?n uygulamadaki yans?malar?n? derinlemesine anlamaya yard?mc? olmaktad?r.

Yap?

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i, ö?retmen davran??lar?ndaki e?itlik ilkesini kapsayan dört ana alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, ö?retmenlerin s?n?f içindeki farkl? rollerini ve sorumluluklar?n? yans?tmaktad?r. Ölçek toplam 27 madde içermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in alt boyutlar? ve madde say?lar? ?unlard?r:

S?n?fta E?itli?i Vurgulama: (12 madde) Ö?renciler aras?nda ayr?m yapmadan, herkese e?it f?rsatlar sunma ve bu durumu aç?kça ifade etme.
Bireysel Farkl?l?klara Kar?? E?itlik: (5 madde) Ö?rencileri yetenek, ba?ar? veya davran??lar?na göre etiketlemekten kaç?nma ve tüm ö?rencilere ayn? sayg?y? gösterme.
Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma: (5 madde) Tüm ö?rencilerin de?erli ve e?it olduklar?n? vurgulayarak onlar?n özgüven geli?imine katk?da bulunma.
Objektif Davranma: (5 madde) Ö?rencileri de?erlendirirken ki?isel yarg?lardan uzak durarak tarafs?z ve adil olma.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla, ö?retmenlerden elde edilen veriler üzerinden faktör analizi uygulanm??t?r. Faktör çözümlemesine uygunlu?u ve örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek için kritik istatistiksel testler kullan?lm??t?r.

Bu kapsamda, örneklemin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek üzere Kaiser Meyer Olkin (KMO) katsay?s? ve Barlett Sphericity Testi sonuçlar? incelenmi?tir. Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis), ölçe?in teorik yap?yla uyumlu dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i'nin güvenirli?i, ölçe?in tamam? ve alt faktörler baz?nda Cronbach's Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in yüksek derecede güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Ölçe?in tamam?na yönelik hesaplanan Cronbach's Alpha iç tutarl?l?k katsay?s? **0,94** olarak bulunmu?tur. Alt faktörler için hesaplanan güvenirlik katsay?lar? ise ?öyledir:

Birinci Alt Faktör (S?n?fta E?itli?i Vurgulama): 0,91
?kinci Alt Faktör (Bireysel Farkl?l?klara Kar?? E?itlik): 0,81
Üçüncü Alt Faktör (Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma): 0,77
Dördüncü Alt Faktör (Objektif Davranma): 0,75

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemek amac?yla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klad???n? göstermektedir.

Ölçekte yer alan dört alt faktörün tümü, ölçülen yap?ya ait toplam varyans?n **% 55.27'sini**

ARABPSYCHOLOGY.COM

aç?klamaktad?r. Bu oran, psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir düzeyde olup, ölçe?in yap?sal olarak güçlü ve tutarl? oldu?unu desteklemektedir. KMO ve Barlett test sonuçlar?, verilerin faktör analizi için yüksek düzeyde uygun oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ö?retmen davran??lar?n? ölçme ölçe?i)

Format: 27 madde, 4 alt boyutlu ölçek

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (E?itimciler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ö?retmenlik yapan bireyler)

Popülasyon Detaylar?: ?lkokul, ortaokul veya lise düzeyinde görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i (1= Kesinlikle kat?lm?yorum, 5= Kesinlikle kat?l?yorum). Yüksek puan, s?n?fta e?itlikçi davran??lar?n daha s?k sergilendi?ini gösterir.

Anahtar Kelimeler

E?itlikçi davran?? ölçe?i, Ö?retmen yeterlilikleri, S?n?f içi e?itlik, E?itim ölçme araçlar?, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresleri: ckan@windowslive.com (Sorumlu Yazar Çi?dem Kan)

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?nland??? dönemdeki kurumsal adresler dikkate al?nmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Geli?tirme Y?l?: 2013

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

PDF Kayna??: Ölçe?in tam metni ve detayl? raporuna a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir.

The original PDF can be downloaded here: sinifta-esitlikci-davranis-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Kan, Ç. (2013). S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 12*(44), 360-371.

Makale Linki: dergipark.ulakbim.gov.tr

S?n?fta E?itlikçi Davran?? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek 4 alt boyut ve 27 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 5'li Likert tipindedir (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum).

S?n?fta E?itli?i Vurgulama (12 m): Ö?rencilere, söz hakk? verirken e?it davranmaya dikkat ederim.
Bireysel Farkl?l?klara Kar?? E?itlik (5 m): Ö?rencileri, s?n?f içinde tembel, çal??kan, zeki, yaramaz gibi kategorilere ay?rmamaya özen gösteririm.
Ö?rencilerde Özgüven Olu?turma (5 m): Ö?rencilerin, benim için e?it olduklar?n? derste vurgular?m.
Objektif Davranma (5 m): Ö?rencileri, de?erlendirirken objektif davran?r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM